

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

CURRICULUM ȘCOLAR

CLASELE I – IX

RELIGIA

Cultul ortodox

Chișinău, 2011

Notă de prezentare

Prezentul curriculum constituie documentul normativ al disciplinei școlare opționale *Religie – cultul ortodox* pentru clasele I-IX.

Necesitatea studierii Religiei ca disciplină școlară este generată de contextul social actual, în care Biserica își manifestă preocuparea pentru aprofundarea conținutului moral-religios, ca și pentru valorificarea valențelor formativ-educative ale acestui domeniu.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 596 din 2 iulie 2010, disciplina *Religie* este inclusă în schema orară școlară a instituțiilor de învățământ primar și gimnazial, cu începere de la 1 septembrie 2010, și va fi predată opțional, în baza cererii părinților sau a tutorilor legali ai elevilor.

Curriculumul este destinat atât cadrelor didactice care predau disciplina *Religie*, autorilor de manuale și materiale didactice, factorilor de decizie, părinților, cât și profesorilor de alte discipline, în perspectiva formării unei viziuni inter- și transdisciplinare.

Curriculum-ul la *Religie – cultul ortodox* pentru clasele I-IX are următoarele funcții:

- reprezintă actul normativ al procesului de predare-învățare-evaluare la *Religie* în contextul unei pedagogii axate pe competențe;
- oferă repere privind proiectarea didactică și desfășurarea procesului educațional la disciplina *Religie*;
- constituie baza elaborării strategiei de evaluare la disciplina *Religie*;
- orientează procesul educațional spre formare de competențe la elevi;
- asigură baza privind elaborarea manualelor școlare, a ghidurilor metodologice, a testelor de evaluare.

Disciplina *Religie*, prin cunoștințele, atitudinile și valorile promovate, contribuie la formarea competențelor interpersonale, civice și morale:

- cunoștințe: noțiuni referitoare la atitudini și comportamente creștine în relația cu aproapele și în raportarea la comunitate, modele evanghelice de comportament și de viață;
- abilități: asumarea și susținerea propriei identități religioase;
- atitudini: respectul față de demnitatea umană; implicare în viața comunității.

Documentul include următoarele componente:

- Nota de prezentare;
- Concepția didactică a disciplinei;
- Competențe specifice ale disciplinei *Religia*;
- Subcompetențe, unități de conținut, activități de învățare și evaluare pe clase;

- Specificul educației religioase pe trepte de învățământ
- Sugestii metodologice;
- Sugestii de evaluare;
- Metode de evaluare
- Bibliografie recomandată.

Concepția didactică a disciplinei

Religia – cultul ortodox este disciplina școlară care se bazează pe revelația divină și-i conduce pe elevi spre cunoașterea lui Dumnezeu.

Fără a neglija educația religioasă indusă în familie și în Biserică, noul cadru formal de instruire și educație creștină va avea un impact mai puternic asupra personalității copilului. Biserica va acționa pe linia catehizării copilului, iar școala va realiza o educație sistematică în perspectiva raportării la transcendență, evitându-se orice încercare de impunere forțată.

Educația creștină va fi complementară celorlalte dimensiuni ale educației (intelectuală, morală, civică, estetică, tehnică).

Scopul disciplinei *Religie* este formarea unei personalități integre, cu o conștiință moral-spirituală autentică și conștientizarea comuniunii cu Dumnezeu și aproapele ca fiind sensul vieții omului.

- *Competențele specifice disciplinei* derivă din idealul educațional, competențele-cheie transversale și competențele transdisciplinare pentru treapta primară și cea gimnazială de învățământ; au un grad înalt de generalitate și se definesc ca finalități ale treptei primare și ale celei gimnaziale de învățământ.

- *Subcompetențele* se deduc din competențele specifice și le particularizează prin racordare la *conținuturile* delimitate pentru fiecare clasă, concretizând comportamente cognitive, afective și psihomotorii.

- *Conținuturile* – ca formă de reflectare a valorilor creștine – reprezintă unități de cunoaștere, resursă esențială a învățării, mijloace prin care se urmărește formarea competențelor preconizate. Conținuturile se selectează în concordanță cu structura logică a disciplinei, învățătura creștină cuprinsă în Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție, învățăturile Sfinților Părinți, în conformitate cu vârsta și potențialul copilului, interesele și nevoile lui individuale și sociale.

- *Activitățile de învățare/evaluare* constituie exemple recomandate de situații semnificative, prin care, în procesul parcurgerii conținuturilor corespunzătoare, se pot mobiliza subcompetențele proiectate.

Activitățile realizate în cadrul orelor de Religie vor fi completate cu activități educative în școală, activități extrașcolare, activități cu părinții elevilor, activități în parteneriat cu familia și comunitatea.

Valori și atitudini

Educația religioasă este un complex de acțiuni prin care se urmărește, în chip metodic și sistematic, creșterea moral-religioasă a individului, prin implementarea, în viața și activitatea lui, a valorilor moral-religioase, în vederea dezvoltării armonioase a ființei și a vieții lui, pentru sine, pentru societate și pentru Biserică.

Competențele specifice și subcompetențele care trebuie formate în procesul de predare-învățare a disciplinei *Religie* au la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

- Valori definitorii pentru orice ființă umană, manifestate prin credință, nădejde, dragoste, identitate, familie, educație, prieteni, preferințe, relații între semeni.
- Atitudini față de Viață, Adevăr, Sfințenie, Bine, Frumos, Iubire, Răbdare, Chibzuință, Voință, Demnitate, Verticalitate, Curățenie, Iertare, Milostenie orientate spre desăvârșirea moral-religioasă.

Implementarea acestor valori și atitudini va contribui la stabilirea unei coerențe între conținutul educației și mediul sociocultural; cunoașterea/promovarea patrimoniului cultural al poporului; formarea și dezvoltarea unor comportamente adecvate, de integrare și adaptare socială; formarea și dezvoltarea unei atitudini pozitive, autonome, care să armonizeze relația cu sine și cu ceilalți, cu mediul înconjurător.

Competențele specifice și subcompetențele care trebuie formate prin procesul de predare-învățare a disciplinei *Religia* au la bază:

- Cunoașterea valorilor religioase biblice care sînt recomandate să stea la baza vieții și faptelor oamenilor;

- Înțelegerea rolului Credinței Creștin-Ortodoxe în dobândirea și dezvoltarea virtuților creștine: nădejdea, credința, dragostea și a virtuților morale: bunătatea, dreptatea, hărnicia, chibzuința, modestia, curățenia, răbdarea, pocăința, iertarea;
- Cunoașterea istoriei Bisericii Ortodoxe, în special a tezaurului național-cultural;
- Conștientizarea apartenenței la Biserica strămoșească Ortodoxă, care înseamnă *dreapta slăvire a lui Dumnezeu*;
- Înțelegerea și explicarea adevărurilor de credință și a cultului bisericesc;
- Cultivarea simțului datoriei și al responsabilității față de darurile Divine (vocații, virtuți) și scopul existențial;
- Manifestarea respectului și ajutorului reciproc oferit aproapelui în raport cu stările și necesitățile vitale ale semenilor (prin analogie cu cele proprii);
- Dobândirea motivelor temeinice pentru menținerea credinței, nădejzii și dragostei în Dumnezeu - forțe motrice în cultivarea și creșterea virtuților morale și pentru respingerea și combaterea viciilor, imoralității și dezastrului social și natural.

Valorile menționate mai sus sînt reflectate la nivel structural în documentele curriculare și sînt menite să asigure condițiile necesare pentru atingerea idealului creștin al existenței prin dezvoltarea funcțiilor sufletești: rațiunea, voința și sentimentul, fapt care asigură un caracter unitar și integral pentru educația creștină.

Valoarea informativă a educației religioase urmărește transmiterea de cunoștințe din învățăturile Sfintei Scripturi și ale Sfinților Părinți, pe care creștinii pot să le valorifice ulterior la luarea de decizii în plan personal și în interesul semenilor. Informațiile transmise de profesor trebuie prelucrate astfel încît să fie adecvate particularităților de vîrstă ale elevilor.

Valoarea formativă a educației religioase urmărește dezvoltarea funcțiilor sufletești ale creștinilor: rațiunea, voința și sentimentul, precum și a predispoziției religioase, înțeleasă ca un dar divin în vederea apropierii de Dumnezeu și aplicării în viață a cunoștințelor dobîndite.

Valorificarea din punct de vedere pedagogic a structurilor profunde la care răspunde religia ortodoxă poate deschide noi perspective în sensul cunoașterii și formării personalității umane. De asemenea, este recunoscut rolul important pe care religia creștină îl acordă autocunoașterii, ca etapă esențială în parcursul spiritual al omului aflat pe calea cunoașterii și comuniunii de iubire cu Dumnezeu.

Administrarea disciplinei

Pentru predarea cursului de *Religie* este prevăzută 1 oră pe săptămână în componenta planului de învățământ la decizia școlii.

Statutul disciplinei	Aria curriculară	Clasa	Nr. de unități de conținut	Nr. de ore pe an
Disciplină opțională	Științe socio-umaniste	I	23	32 de ore
		II	24	32 de ore
		III	24	32 de ore
		IV	25	32 de ore
		V	23	32 de ore
		VI	23	32 de ore
		VII	23	32 de ore
		VIII	26	32 de ore
		IX	25	32 de ore

Competențe specifice ale disciplinei *Religia*

1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.
2. Formarea virtuților creștine și consolidarea comportamentului moral-religios.
3. Aplicarea învățăturii de credință în viața personală și a comunității.

Subcompetențe, unități de conținut, activități de învățare și evaluare pe clase

CLASA I-a

Competență specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
		- Dialog pe tema

1.1. Recunoașterea unor învățături de credință despre existența lui Dumnezeu;	Prima oră de religie. Sînt creștin! Dumnezeu – Tatăl Ceresc al tuturor. Crearea omului; Dumnezeu este iubire; Dumnezeu creează îngerii;	existenței lui Dumnezeu și grija Lui față de creația Sa; - Exerciții de identificare a unor imagini ce reflectă viața și activitatea Domnului Iisus Hristos;
1.2. Reproducerea unor momente semnificative din viața Domnului Iisus Hristos;	Biserica – Casa lui Dumnezeu; Despre semnul Sfintei Cruci; Nașterea Domnului – prilej de bucurie pentru toți creștinii; Floriile – Întîmpinarea Domnului;	- Participarea la pregătirea și sărbătorirea evenimentelor creștine;
1.3. Utilizarea corectă a termenilor religioși din temele studiate.	Învierea Domnului; Iisus S-a înălțat la cer, dar nu ne-a părăsit.	- Memorarea unor rugăciuni.

Competență specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.

2.1. Identificarea faptelor bune și a principalelor calități ale unui bun creștin;	Să iubim și să ascultăm părinții; Să ne iubim unii pe alții. Sfînta Cuvioasă Parascheva;	- Exerciții de caracterizare a unui bun creștin; - Dialog despre regulile de comportament creștin în clasă și în familie;
2.2. Recunoașterea modelelor de comportament creștin din viața sfinților;	Darul și milostenia: Sfîntul Nicolae; Darul rugăciunii: Nașterea Maicii Domnului; Faptele rele – încălcarea voii lui Dumnezeu; Maica Domnului – ocrotitoarea copiilor;	- Participarea la unele slujbe în zilele de sărbătoare; - Organizarea de serbări școlare cu ocazia marilor sărbători creștine.
2.3. Manifestarea credinței prin unele gesturi liturgice.	Mîntuitorul Hristos binecuvîntează copiii.	

Competență specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.

3.1. Manifestarea atitudinii creștine față de mediul înconjurător;	Să iubim și să ocrotim natura;	- Participarea la plantarea pomilor, plantelor, hrănirea păsărilor pe timp de iarnă;
3.2. Respectarea regulilor de îngrijire și ocrotire a trupului și a sufletului;	Grija pentru trup și suflet: Postul Mare; Calitățile unui mic creștin;	- Exerciții de identificare a mijloacelor prin care putem dobîndi sfințenia sufletului și a corpului;
3.3. Demonstrarea respectului față de locașurile sfinte pentru creștini.	Cum sărbătoresc copiii Sfintele Paști; Cei trei crai și darurile lor; Sfîntul Stelian și copiii.	- Participarea la pregătirile pentru Sfintele Paști: vopsirea ouălor și la alte obiceiuri creștine.

Conținuturi recomandate pentru clasa I

Unitatea de învățare: Despre credința creștină

1. Prima oră de religie. Sînt creștin!
  2. Despre semnul Sfintei Cruci
  3. Dumnezeu – Tatăl Ceresc al tuturor. Crearea omului
  4. Dumnezeu creează îngerii
  5. Biserica este Casa lui Dumnezeu
- Evaluare

Unitatea de învățare: Să facem fapte bune

6. Dumnezeu este iubire
  7. Să iubim și să ascultăm părinții
  8. Să ne iubim unii pe alții: Sfînta Parascheva
  9. Să iubim și să ocrotim natura
  10. Darul și milostenia: Sfîntul Nicolae
  11. Calitățile unui mic creștin
  12. Faptele rele – încălcarea vocii lui Dumnezeu
- Evaluare

Unitatea de învățare: Iisus Hristos Dumnezeu și Om

14. Darul rugăciunii: Nașterea Maicii Domnului
  15. Maica Domnului – ocrotitoarea copiilor
  16. Nașterea Domnului – prilej de bucurie pentru toți creștinii
  17. Cei trei crai și darurile lor
  18. Mîntuitorul Hristos binecuvîntează copiii
  19. Sfîntul Stelian și copii
- Evaluare

Unitatea de învățare: Jertfă din Iubire

20. Grija pentru trup și suflet: Postul Mare
  21. Floriile – Intrarea Domnului în Ierusalim
  22. Învierea Domnului Iisus Hristos
  23. Cum sărbătoresc copiii Sfintele Paști
  24. Iisus S-a înălțat la cer, dar nu ne-a părăsit
- Evaluare

Cuvinte-cheie: Dumnezeu-Creatorul, Tatăl Ceresc, Amin, Aliluia, Biserica, suflet, trup, Sfînta Cruce, milostenie, înger păzitor, Fecioara Maria, Bethleem, crai, colindători, Postul Mare, Floriile, Răstignire, Golgota, Ierusalim, Sfintele Paști, Învierea Domnului, Înălțarea Domnului.

CLASA a II-a

Competență specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și
---------------	-------------	---------------------------

		evaluare
<p>1.1. Recunoașterea unor învățături de credință din textele studiate;</p> <p>1.2. Reproducerea unor momente semnificative din viața Domnului Iisus Hristos;</p> <p>1.3. Utilizarea corectă a termenilor religioși din temele studiate.</p>	<p>Biblia – Cuvîntul lui Dumnezeu adresat oamenilor;</p> <p>Dumnezeu – Creatorul lumii;</p> <p>Omul – cununa creației lui Dumnezeu. Adam și Eva;</p> <p>Porunca ascultării în Rai;</p> <p>Viața Maicii Domnului la Templu;</p> <p>Bunavestire;</p> <p>Nașterea Domnului;</p> <p>Dumnezeu are grijă de Fiul Său: Fuga în Egipt;</p> <p>Copilăria Domnului. Iisus la Templu la 12 ani;</p> <p>Sfîntul Ioan Botezătorul;</p> <p>Botezul Domnului. Sfințirea apelor;</p> <p>Patimile și Răstignirea Domnului Iisus Hristos;</p> <p>Biruința vieții asupra morții: Învierea Domnului;</p> <p>Duminica Mare.</p>	<p>- Exerciții de dialog despre importanța Sfintei Scripturi;</p> <p>- Exerciții de identificare a unor imagini ce reflectă viața și activitatea Domnului Iisus;</p> <p>- Participarea la pregătirea și sărbătorirea evenimentelor creștine;</p> <p>- Dialog pe tema existenței lui Dumnezeu și a necesității comunicării cu El prin rugăciune;</p> <p>- Organizarea de serbări școlare cu ocazia marilor sărbători creștine.</p>

Competența specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.

<p>2.1. Identificarea principalelor calități ale unui bun creștin din modelele biblice;</p> <p>2.2. Enumerarea unor îndatoriri creștine față de semenii.</p> <p>2.3. Manifestarea credinței prin unele gesturi liturgice.</p>	<p>Despre milostenie;</p> <p>Înmulțirea pîinilor și a peștilor. Copilul darnic;</p> <p>Prietenii adevărați: Vindecarea slăbănogului</p> <p>Recunoștință și mulțumire:</p> <p>Vindecarea celor 10 leproși.</p>	<p>- Dialog despre regulile de comportament creștin în familie și societate;</p> <p>- Realizarea de către elevi a unor acte de binefacere pentru cei orfani;</p> <p>- Lectura și povestirea textelor evanghelice;</p> <p>- Exerciții de construire a unor enunțuri simple cu termenii nou-învățați.</p>
---	---	---

Competența specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.

<p>3.1. Aplicarea unor reguli morale în viața personală;</p> <p>3.2. Respectarea regulilor de îngrijire și ocrotire a trupului și sufletului;</p> <p>3.3. Demonstrarea respectului față de locașurile sfinte pentru creștini.</p>	<p>Rugăciunea Tatăl nostru;</p> <p>Comportamentul micului creștin în locașul sfînt;</p> <p>Familia creștină – Biserica mică;</p> <p>Pregătirea micului creștin pentru Sărbătoarea Sfintelor Paști ;</p> <p>Postul și Împărtășania;</p> <p>Datini de Paști: ouăle roșii.</p>	<p>- Exerciții de identificare a mijloacelor prin care putem dobîndi sfințenia sufletului și a corpului;</p> <p>- Participarea la pregătirile pentru Sfintele Paști: vopsirea ouălor și la alte obiceiuri creștine;</p> <p>- Participarea la unele slujbe bisericesti.</p>
---	---	--

--	--	--

Conținuturi recomandate pentru clasa a II-a

Unitatea de învățare: Despre credința creștină

1. Biblia – Cuvântul lui Dumnezeu adresat oamenilor
  2. Dumnezeu – Creatorul lumii
  3. Omul – cununa creației lui Dumnezeu. Adam și Eva
  4. Porunca ascultării în Rai
- Evaluare

Unitatea de învățare: Iisus Hristos – Dumnezeu și Om

5. Viața Maicii Domnului la Templu
  6. Bunavestire
  7. Nașterea Domnului
  8. Dumnezeu are grijă de Fiul Său: Fuga în Egipt
  9. Copilăria Domnului. Iisus la Templu la 12 ani
  10. Sfântul Ioan Botezătorul
  11. Botezul Domnului. Sfințirea apelor
- Evaluare

Unitatea de învățare: Despre morala creștină

12. Despre milostenie
  13. Înmulțirea pâinilor și a peștilor. Copilul darnic
  14. Postul și Împărțășania
  15. Prietenii adevărați – Vindecarea slăbănogului
  16. Recunoștință și mulțumire: Vindecarea celor 10 leproși
  17. Rugăciunea Tatăl nostru
  18. Comportamentul micului creștin în locașul sfânt
  19. Familia creștină – Biserica mică
- Evaluare

Unitatea de învățare: Marile sărbători creștine

20. Pregătirea micului creștin pentru Sărbătoarea Sfințelor Paști
  21. Patimile și Răstignirea Domnului Iisus Hristos
  22. Biruința vieții asupra morții: Învierea Domnului
  23. Datini de Paști: ouăle roșii
  24. Duminica Mare
- Evaluare

Cuvinte-cheie: Biblia, Sfânta Scriptură, profeți, Descoperire dumnezeiască, Legământ, Testament, Evanghelie, Mântuitor, Grădina Raiului, Adam și Eva, Templu, Bunavestire,

Duhul Sfânt, arhanghelul Gavriil, Botez, agheasmă mare, Sfânta Împărtășanie, Prohod, Epitaf.

CLASA a III-a

Competență specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>1.1 Recunoașterea unor învățături de credință din textele studiate;</p> <p>1.2 Sistematizarea unor îndatoriri creștine față de Dumnezeu și aproapele din conținutul poruncilor divine;</p> <p>1.3 Utilizarea corectă a termenilor religioși din temele studiate.</p>	<p>Despre Sfânta Scriptură; Crearea lumii nevăzute; Sfintele Taine; Decalogul: Datoriile față de Dumnezeu; Învierea fiicei lui Iair; Învierea tînărului din Nain; Minuni asupra naturii: Potolirea furtunii pe mare; Despre sfintele icoane; Nașterea Domnului; Învierea Domnului; Schimbarea la față a Domnului Iisus Hristos.</p>	<p>- Dialog după imagini iconografice;</p> <p>- Discuții în grup despre cuprinsul Decalogului (cele zece porunci);</p> <p>- Memorarea celor zece porunci;</p> <p>- Descrierea comportamentului unui bun creștin;</p> <p>- Exerciții de stabilire a sensului unor termeni religioși învățați, pe baza contextului.</p>

Competență specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.

<p>2.1. Identificarea faptelor bune și a principalelor calități ale unui bun creștin din modelele biblice;</p> <p>2.2. Recunoașterea modelelor de comportament creștin din textele biblice;</p> <p>2.3. Manifestarea credinței prin unele gesturi liturgice.</p>	<p>Noe și potopul; Avraam – model de credință în Dumnezeu; Isaac – copilul ascultător; Iosif și frații săi: Urmările invidiei; Moise – alesul lui Dumnezeu; Regii David și Solomon; Rugăciunea Domnească. Cele șapte cereri.</p>	<p>- Exerciții de explicare a necesității de a respecta poruncile divine;</p> <p>- Discuții în grup despre datoriile copiilor față de părinți;</p> <p>- Exerciții de completare a unor lacunare și rebusuri pe teme religioase;</p> <p>- Dialog pe tema comportamentului personajelor biblice studiate;</p> <p>- Exerciții de delimitare a virtuților de vicii;</p> <p>- Exerciții de stabilire a corespondențelor dintre calitățile morale și modelele de comportament.</p>
--	--	--

Competența specifică: 3. Aplicarea învățării de credință în viața personală și a comunității.		
3.1. Aplicarea unor învățături creștine cu privire la relațiile dintre semeni; 3.2. Integrarea în comportamentul propriu a învățăturilor morale; 3.3. Respectarea poruncilor dumnezeiești în viața personală și socială.	Libertatea voinței; Apostolii – prietenii Mântuitorului; Dragostea frățească. Învierea lui Lazăr; Decalogul: Datoriile față de aproapele; Marea poruncă a iubirii.	- Exerciții de diferențiere a faptelor bune de cele rele; - Exerciții de dialog și interpretare a unor situații cu conținut moralizator; - Jocul de rol pe tema relației părinți-copii.

Conținuturi recomandate pentru clasa a III-a

Unitatea de învățare: Despre credința creștină

1. Despre Sfânta Scriptură
  2. Crearea lumii nevăzute
  3. Libertatea voinței
  4. Sfintele Taine
- Evaluare

Unitatea de învățare: Vechiul Testament

5. Noe și potopul
  6. Avraam – model de credință în Dumnezeu
  7. Isaac – copilul ascultător
  8. Iosif și frații săi: Urmările invidiei
  9. Moise – alesul lui Dumnezeu
  10. Regii David și Solomon
- Evaluare

Unitatea de învățare: Morala creștină

11. Decalogul: Datoriile față de Dumnezeu
  12. Decalogul: Datoriile față de aproapele.
  13. Marea poruncă a iubirii
  14. Despre sfintele icoane
  15. Duminica – ziua Domnului
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noul Testament

16. Apostolii – prietenii Mântuitorului
  17. Rugăciunea Domnească. Cele șapte cereri
  18. Învierea fiicei lui Iair
  19. Învierea tînărului din Nain
  20. Dragostea frățească. Învierea lui Lazăr
  21. Minuni asupra naturii. Potolirea furtunii pe mare
- Evaluare

Unitatea de învățare: Marile sărbători creștine

22. Nașterea Domnului
23. Învierea Domnului
24. Schimbarea la față a Domnului Iisus Hristos

Cuvinte-cheie: Serafimi, heruvimi, arhangheli, patriarh, libertatea voinței, potop, corabia lui Noe, Avraam, Sarra, Isaac, Moisei, David, Decalog, muntele Sinai, Tablele Legii, cele 10 porunci, idol, icoană.

CLASA a IV-a

Competență specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>1.1 . Recunoașterea unor învățături de credință din textele studiate;</p> <p>1.2. Manifestarea credinței prin unele gesturi liturgice;</p> <p>1.3. Reproducerea unor momente semnificative din viața Domnului Iisus Hristos;</p> <p>1.4. Utilizarea corectă a termenilor religioși din temele studiate.</p>	<p>Pogorîrea Sfântului Duh și întemeierea Bisericii creștine;</p> <p>Biserica – viață tainică în Hristos;</p> <p>Pilda viței-de-vie și a mlădițelor;</p> <p>Despre însușirile Bisericii;</p> <p>Simbolul credinței – esența învățaturii creștine;</p> <p>Descoperirea Sfintei Cruci;</p> <p>Taina Sfântului Botez;</p> <p>Taina Mirungerii – Pecetea harului Duhului Sfânt;</p> <p>Sfînta Taină a Euharistiei;</p> <p>Taina Sfântului Maslu: vindecare, iertare și iubire;</p> <p>Sfînta Taină a Preoției;</p> <p>Săptămîna Patimilor;</p> <p>Învierea Domnului nostru Iisus Hristos.</p>	<p>- Dialog după imagini iconografice ce reprezintă Pogorîrea Sfântului Duh;</p> <p>- Prezentarea imaginilor unor locașuri sfinte, a părților lor componente, a obiectelor sfinte;</p> <p>- Exerciții de lectură explicativă a Crezului;</p> <p>- Exerciții de selectare a noilor termeni religioși din textele studiate;</p> <p>- Exerciții de integrare a expresiilor noi în diverse contexte.</p>

Competență specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.

<p>2.1 Identificarea, în pildele studiate, a unor modalități de relaționare cu Dumnezeu și semenii;</p> <p>2.2 Recunoașterea modelelor de comportament creștin din viața sfinților studiați;</p> <p>2.3 Demonstrarea respectului față de locașurile sfinte și slujbele bisericești.</p>	<p>Iubirea părintească: Pilda fiului risipitor;</p> <p>Sfîntul Vasile cel Mare – slujitor adevărat al lui Dumnezeu;</p> <p>Sfînta Taină a Nunții;</p> <p>Despre Post;</p> <p>Sfinții Apostoli Petru și Pavel;</p> <p>Sfînta Liturghie – cerul pe pământ;</p> <p>Biserica și părțile ei componente.</p>	<p>- Exerciții de recunoaștere a sfinților din icoane, texte narrative;</p> <p>- Povestirea parabolilor evanghelice învățate;</p> <p>- Alcătuirea a unor scurte portrete morale ale personajelor studiate;</p> <p>- Exerciții de selectare a elementelor esențiale de cele de detaliu dintr-un text religios;</p> <p>- Exerciții de delimitare a virtuților de vicii;</p> <p>- Exerciții de stabilire a corespondențelor dintre calitățile morale și modelele de</p>
---	--	--

		comportament.
--	--	---------------

Competența specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.		
<p>3.1. Aplicarea unor învățături evanghelice cu privire la relațiile dintre semeni;</p> <p>3.2. Definirea învățaturii de credință din textele studiate;</p> <p>3.3. Identificarea unor influențe ale creștinismului asupra culturii noastre naționale pe baza textelor studiate.</p>	<p>Să iubim toți oamenii: Pilda Samarineanului Milostiv;</p> <p>Despre viața viitoare;</p> <p>Răspîndirea creștinismului la strămoșii noștri: Sfîntul Apostol Andrei; Sfînta Taină a Pocăinței; Pilda semănătorului; Pilda vameșului și a fariseului; Pilda bogatului nemilostiv și a sărmanului Lazăr.</p>	<p>- Participarea la activități caritabile;</p> <p>- Dialog pe baza învățăturilor de credință;</p> <p>- Explicarea motivelor pentru care strămoșii noștri au păstrat credința ortodoxă;</p> <p>- Exerciții de selectare a noilor termeni religioși din textele studiate.</p>

Conținuturi recomandate pentru clasa a IV-a

Unitatea de învățare: Despre credința creștină

1. Pogorîrea Sfîntului Duh și întemeierea Bisericii creștine
  2. Despre însușirile Bisericii
  3. Biserica și părțile ei componente
  4. Biserica – Viață tainică în Hristos: Pilda viței-de-vie și a mlădițelor
  5. Simbolul credinței – esența învățaturii creștine
  6. Descoperirea Sfintei Cruci
  7. Răspîndirea creștinismului la strămoșii noștri. Sfîntul Apostol Andrei
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noțiuni de liturgică

8. Taina Sfîntului Botez. Mirungerea – Pecetea harului Duhului Sfînt
  9. Sfînta Taină a Împărtășaniei
  10. Despre Sfînta Liturghie
  11. Iubirea părintească: Pilda fiului risipitor
  12. Taina Mărturisirii
  13. Pilda samarineanului milostiv
  14. Taina Sfîntului Maslu: vindecare și iertare
  15. Sfînta Taină a Preoției
  16. Sfîntul Vasile cel Mare – slujitor adevărat al lui Dumnezeu
  17. Sfînta Taină a Nunții
- Evaluare

Unitatea de învățare. Morala creștină

18. Pilda semănătorului
19. Pilda vameșului și a fariseului
20. Pilda bogatului nemilostiv și a sărmanului Lazăr
21. Despre viața viitoare

Evaluare

Unitatea de învățare: Marile sărbători creștine

22. Despre post
23. Săptămîna Patimilor
24. Învierea Domnului nostru Iisus Hristos
25. Sfinții Apostoli Petru și Pavel

Evaluare

Cuvinte-cheie: Cincizecime, Mîngîietor, Apostoli, Rusalii, Simbolul Credinței, erezii, catacombă, sfeșnice, antimis, chivot, pronaos, naos, altar, Sfînta Liturghie, Sfîntul Maslu, episcop, preot, diacon, monah, mănăstire, Săptămîna Patimilor, Lumina Sfîntă.

CLASA a V-a

Competență specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
1.1. Identificarea în textele studiate a căilor prin care Îl putem cunoaște pe Dumnezeu; 1.2. Recunoașterea unor învățături evanghelice din pildele studiate; 1.3.Reprezentarea principalelor evenimente din istoria Bisericii Creștine pe baza textelor studiate; 1.4. Utilizarea corectă a termenilor religioși din teme studiate.	Dumnezeu se descoperă omului; Revelația naturală și supranaturală; Sfînta Scriptura și Sfînta Tradiție; Crearea lumii nevăzute; Crearea lumii văzute; Despre Evanghelie; Dumnezeu s-a arătat în trup; Crucea – semnul iubirii Mîntuitorului pentru oameni; Învierea Domnului Iisus Hristos și învierea noastră; Lumea în momentul apariției creștinismului; Începutul creștinismului; Întemeierea Bisericii Creștine; Răspîndirea creștinismului prin predica Sfinților Apostoli; Persecuțiile împotriva creștinilor.	- Formularea concluziilor, extragerea învățămintelor din textele evanghelice; - Exerciții de orientare pe harta Țării Sfînte: indicarea localităților și a zonelor geografice legate de viața Mîntuitorului; - Exerciții de recunoaștere a sfinților Apostoli din icoane; - Elaborarea unui mic dicționar cu termeni specifici religioși; - Exerciții de selectare a noilor termeni religioși din textele studiate.

Competență specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.

2.1. Identificarea în textele studiate a modalităților de relaționare cu	Căderea în păcat a primilor oameni;	- Dialog pe tema existenței lui Dumnezeu și grijii Lui față de creația Sa;
--	-------------------------------------	--

Dumnezeu; 2.2. Analiza consecințelor negative ale păcatului din textele studiate; 2.3. Identificarea învățăturilor morale care se desprind din pildele Mântuitorului.	Păcatul; Virtuțile și patimile; Răsplata pentru credință și ascultare – pescuirea minunată.	- Definierea noțiunilor de „păcat” și „virtute”; - Lecturarea textelor biblice și explicarea lor; - Exerciții de identificare a virtuților morale oferite de sfinți.
--	--	--

Competența specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.

3.1 Definierea învățaturii creștine din textele studiate; 3.2 Aplicarea învățaturii creștine cu privire la relațiile dintre semeni; 3.3 Identificarea învățăturilor morale care se desprind din pildele Mântuitorului; 3.4 Demonstrarea respectului față de locașurile sfinte pentru creștini.	Omul – chip și asemănare a lui Dumnezeu; Blîndețea împotriva mîniei; Viața conform conștiinței; Pilda Semănătorului; Duminica – sărbătoare săptămînală a creștinilor.	- Extragerea învățămintelor din textele biblice; - Exerciții de comparare și selectare a modalităților de soluționare pașnică a conflictelor; - Elaborarea de către elevi a unor proiecte de activități pentru a-și manifesta comportamentul creștin în viața personală și socială.
--	--	---

Conținuturi recomandate pentru clasa a V-a

Unitatea de învățare: Noțiuni de Catehism

1. Dumnezeu Se descoperă omului
  2. Revelația naturală și supranaturală
  3. Sfînta Scriptura și Sfînta Tradiție
  4. Crearea lumii nevăzute
  5. Crearea lumii văzute
  6. Omul – chip și asemănare a lui Dumnezeu
  7. Căderea în păcat a primilor oameni
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noțiuni de Morală Creștină

8. Păcatul
  9. Virtuțile și patimile
  10. Blîndețea împotriva mîniei
  11. Viața conform conștiinței
- Evaluare

Unitatea de învățare: Vestea Bună. Noțiuni din Noul Testament

12. Despre Evanghelie
  13. Dumnezeu S-a arătat în Trup
  14. Răsplata pentru credință și ascultare – pescuirea minunată
  15. Pilda semănătorului
- Evaluare

Unitatea de învățare: Biserica în primele veacuri creștine. Istoria Bisericii Creștine

16. Lumea în momentul apariției creștinismului
  17. Începutul creștinismului
  18. Întemeierea Bisericii Creștine
  19. Răspîndirea creștinismului prin predica Sfinților Apostoli
  20. Răspîndirea creștinismului la strămoșii noștri. Sfântul Apostol Andrei
- Evaluare

Unitatea de învățare: Jertfă din Iubire

21. Crucea – semnul iubirii Mîntuitorului pentru oameni
  22. Învierea Domnului Iisus Hristos și învierea noastră
  23. Duminica – sărbătoare săptămînală a creștinilor
- Evaluare

Cuvinte-cheie: Veșnic, Neschimbător, Necuprins, Atotștiutor, Atotprezent, Revelație naturală și supranaturală, profet, Mesia, Pomul cunoștinței binelui și răului, păcat strămoșesc, virtuți, patimi, conștiință, mîntuire, amvon, parabolă, Răscumpărător, Țara Sfîntă, Imperiul roman, politeism, monoteism.

CLASA a VI-a

Competență specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
1.1. Definierea învățăturii de credință ortodoxă din textele studiate; 1.2. Generalizarea învățăturii și activității Domnului Iisus Hristos; 1.3. Reprezentarea principalelor evenimente din istoria Bisericii Creștine;	Dumnezeu – Sfînta Treime; Dumnezeu Proniatorul; Dumnezeu Mîntuitorul; Iisus Hristos – Dumnezeu și Om; Persecuțiile împotriva creștinilor; Sfinții Împărați Întocmai cu Apostolii Constantin și Elena; Răspîndirea creștinismului după Edictul de la Milan;	- Dialog după imagini iconografice ce reprezintă pe Dumnezeu – Sfînta Treime; - Observarea și descrierea icoanei sfinților îngeri; - Exerciții de integrare a expresiilor noi în diverse contexte; - Exerciții de orientare pe hartă; - Însușirea unor imnuri din Sfînta Liturghie;

1.4. Descrierea semnificației și importanței slujbelor bisericești pentru desăvârșirea creștinilor.	Cele șapte laude; Sfânta Liturghie – generalități.	- Elaborarea unui mic dicționar cu termeni specifici religioși.
---	---	---

Competență specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.		
2.1. Identificarea modalităților de aplicare a virtuților creștine în diferite situații din viață; 2.2. Analizarea consecințelor negative ale viciilor asupra vieții personale și a comunității;. 2.3. Identificarea modelelor de comportament creștin în exemplele din istoria Bisericii Creștine; 2.4. Manifestarea credinței prin unele gesturi liturgice.	Viața în Hristos; Virtuțile – calități ale creștinilor; Virtuțile morale; Virtuțile teologice; Păcatul – ruperea de Dumnezeu; Sfântul Mare Mucenic Gheorghe și Sfântul Dimitrie Izvoritorul de Mir; Principalele materii folosite în cultul ortodox; Pregătirea morală a credinciosului pentru participarea la viața cultică.	- Exerciții de argumentare a necesității respectării poruncilor pentru dobândirea mântuirii; - Joc de rol pentru manifestarea opțiunilor de răspuns, în situații în care se cer atitudini moral-creștine; - Discutarea unor reguli de comportament moral-religios; - Extragerea concluziilor, învățămintelor din textele studiate; - Lecturarea textelor despre viața mucenicilor creștini.

Competență specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.		
3.1. Respectarea normelor moralei creștine în situații concrete de viață în vederea desăvârșirii. 3.2. Integrarea în comportamentul propriu a învățăturilor morale cuprinse în pildele Mântuitorului; 3.3. Aplicarea modalităților prin care putem veni în sprijinul protecției mediului înconjurător.	Mîntuirea – scopul vieții creștine; Fericitările – trepte spre Împărăția Cerurilor; Pilda bogatului nemilostiv și a săracului Lazăr; Pilda celor zece fecioare; Pilda neghinei; Sfințirea vieții creștine și a naturii înconjurătoare: Ierurgiile; Respectul față de lumea creată – ecologie creștină.	- Dialog despre importanța desăvârșirii omului pentru a se uni cu Dumnezeu; - Proiecte de dezvoltare comunitară, activități practice de interes comunitar; - Lecturarea și explicarea pildele evanghelice; - Participarea la plantarea pomilor, plantelor, hrănirea păsărilor în timp de iarnă; - Elaborarea de portofolii.

Conținuturi recomandate pentru clasa a VI-a
Unitatea de învățare: Noțiuni de Catehism

1. Dumnezeu – Sfânta Treime
  3. Dumnezeu Proniatorul
  4. Dumnezeu Mântuitorul
  5. Mântuirea – scopul vieții creștine
  6. Iisus Hristos – Dumnezeu și Om
  7. Viața în Hristos
- Evaluare

Unitatea de învățare: Morala creștină

8. Virtuțile – calități ale creștinilor
  9. Virtuțile morale
  10. Virtuțile teologice
  11. Păcatul – ruperea de Dumnezeu
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noțiuni din Noul Testament

12. Fericitările - trepte spre Împărăția Cerurilor
  13. Să fim prevăzători – Pilda celor zece fecioare
  14. Pilda neghinei
- Evaluare

Unitatea de învățare: Istoria Bisericii Universale

15. Persecuțiile împotriva creștinilor
  16. Sfântul Mare Mucenic Gheorghe și Sfântul Dimitrie Izvorîtorul de Mir
  17. Sfinții Împărați Întocmai cu Apostolii Constantin și Elena
  18. Răspîndirea creștinismului după Edictul de la Milan
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noțiuni de Liturgică

19. Cele șapte laude
  20. Sfințirea vieții creștine și a naturii înconjurătoare: Ierurgiile
  21. Respectul față de lumea creată – ecologie creștină
  22. Principalele materii folosite în cultul ortodox
  23. Sfânta Liturghie – generalități
  24. Pregătirea morală a credinciosului pentru participarea la viața cultică
- Evaluare

Cuvinte-cheie: Sfânta Treime: Tatăl, Fiul și Sfântul Duh, Trei Ipostaze, Proniator, conservare, conlucrare, guvernare, desăvârșire, har dumnezeiesc, virtuți morale; virtuți teologice, Edictul de la Milan, libertatea creștinilor, sinod ecumenic, Dacia Pontică, Te-Deum, anafură, lumînare, untdelemn, tămâie, Sfânta Liturghie, Sfânta Euharistie.

CLASA a VII-a

Competență specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Competențe specifice	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
<p>1.1. Definierea învățaturii de credință ortodoxă din textele studiate;</p> <p>1.2. Reprezentarea principalelor evenimente din Istoria Bisericii Creștine pe baza textelor studiate;</p> <p>1.3. Descrierea semnificației și importanței slujbelor bisericesti pentru desăvârșirea creștinilor;</p> <p>1.4. Integritatea corectă a termenilor religioși specifici temelor studiate în diferite contexte de comunicare.</p>	<p>Persoana și lucrarea Duhului Sfânt;</p> <p>Datoria față de Dumnezeu;</p> <p>Părinții Bisericești;</p> <p>Formularea și trăirea dreptei credințe;</p> <p>Sinoadele Ecumenice;</p> <p>Sinoadele Ecumenice (continuare);</p> <p>Sinoadele Ecumenice (continuare);</p> <p>Schisma de la 1054 – dezbinarea dintre Bisericile de Apus și de Răsărit;</p> <p>Căderea Constantinopolului sub turci – 1453;</p> <p>Sfintele Taine – lucrări ale Bisericii;</p> <p>Liturghia – viața în Hristos;</p> <p>Proscomidia – momente și semnificații;</p> <p>Liturghia Catehumenilor – momente și semnificații;</p> <p>Liturghia Credincioșilor – momente și semnificații.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Studierea textelor biblice și patristice despre rolul harului divin în viața creștinului; - Exercițiul de dialog despre rolul familiei; - Discuții, studiu de caz privind situațiile problematice ce au apărut în sînul Bisericii Creștine; - Exerciții de orientare pe harta Imperiului Bizantin; - Exerciții de selectare a noilor termeni religioși din textele date; - Elaborarea unui mic dicționar cu termeni specifici religioși; - Utilizarea dicționarelor teologice, a glosarelor, a listelor de termeni.

Competență specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.

<p>2.1 Elaborarea soluțiilor pentru diferite probleme ale tinerilor, în lumina învățaturii creștine și pe baza textelor studiate;</p> <p>2.2 Analiza consecințelor negative ale comportamentului imoral asupra vieții personale și a comunității reieșind din textele studiate;</p> <p>2.3 Aplicarea normelor moralei creștine în diferite situații de viață.</p>	<p>Raportul dintre har și libertatea omului;</p> <p>Domnul Iisus Hristos binecuvîntează familia:</p> <p>Nunta din Cana Galileii;</p> <p>Tinerii și preocupările lor;</p> <p>Muzica în viața tinerilor;</p> <p>Mass-media în viața tinerilor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de formare a convingerilor morale și a atitudinilor; - argumentarea opțiunilor; - Discuții și exerciții despre cum trebuie să fie modul de viață al tinerilor de azi; - Elaborarea unor referate, eseuri, articole despre importanța aplicării moralei creștine în contextul social complex al lumii contemporane. - Exerciții de delimitare a virtuților de vicii; - Exerciții de stabilire a corespondențelor dintre calitățile morale și
---	--	--

		modelele de comportament.
--	--	---------------------------

Competența specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.		
3.1. Identificarea învățăturilor morale care se desprind din pildele Mântuitorului;	Scopul vieții creștine; Învierea lui Lazăr – rodul iubirii lui Hristos pentru prietenii săi;	- Sugestii pentru discuții despre valoarea omului și scopul vieții creștine;
3.2. Manifestarea deprinderilor de analiză a faptelor proprii și de selectare din textele studiate a informațiilor benefice pentru viața creștină;	Prietenie – simbol al comuniunii interumane; Datoria față de sine; Datoria față de aproapele; Sfinții Trei ierarhi – modele ale iubirii față de semeni;	- Formularea concluziilor, generalizărilor, Extragerea învățămintelor din pildele evanghelice;
3.3. Identificarea modelelor de comportament creștin în exemplele din istoria Bisericii Creștine.	Constantin Brâncoveanu, domn și martir creștin.	- Exerciții de autocunoaștere; - Participare la acțiuni de caritate în orfelinate, spitale și aziluri; - Discuții despre regulile de conviețuire în societate; - Lectura textelor despre viața și activitatea domnului Constantin Brâncoveanu; - Elaborarea de portofolii.

Conținuturi recomandate pentru clasa a VII-a

Unitatea de învățare: Noțiuni din Catehism

1. Dumnezeu Sfințitorul. Persoana și lucrarea Duhului Sfânt
  2. Raportul dintre har și libertatea omului
- Evaluare

Unitatea de învățare: Ortodoxia și problemele tinerilor

3. Scopul vieții creștine
  4. Mass-media în viața tinerilor
  5. Tinerii și preocupările lor
  6. Muzica în viața tinerilor
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noul Testament

7. Domnul Iisus Hristos binecuvîntează familia
- 8.. Datoria față de Dumnezeu
9. Datoria față de sine
10. Datoria față de aproapele

Evaluare

Unitatea de învățare: Istoria Bisericii Universale

11. Formularea și trăirea dreptei credințe. Sinoadele Ecumenice
12. Sinodul al II-lea, al III-lea și al IV-lea ecumenic. Sinodul al II-lea ecumenic de la Constantinopol din 381
13. Sinodul al V-lea, al VI-lea și al VII-lea ecumenic
14. Părinții Bisericești
- 15 Schisma de la 1054 – dezbinarea dintre Bisericile de Apus și Răsărit
16. Căderea Constantinopolului – 1453

Evaluare

Unitatea de învățare: Noțiuni din Liturgică

17. Sfintele Taine – lucrări ale Bisericii
18. Liturghia – viața în Hristos. Proscomidia – momente și semnificații
19. Liturghia Catehumenilor – momente și semnificații
20. Liturghia Credincioșilor – momente și semnificații

Evaluare

Unitatea de învățare: Spiritualitate și viață creștină

21. Prietenie și solidaritate – simbol al comuniunii interumane
22. Sfinții Trei ierarhi – modele ale iubirii față de semenii
23. Constantin Brîncoveanu, domn și martir creștin

Evaluare

Cuvinte-cheie: har, harisme, darurile Duhului Sfânt, desăvârșire, păcat, patimă, idol, lecturi duhovnicești, cultul divin, Betania, Niceea, Calcedon, Constantinopol, Schisma cea Mare.

CLASA a VIII-a

Competența specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
1.1. Definierea învățării de credință ortodoxă din textele studiate; 1.2. Identificarea unor învățături morale desprinse din pildele Mântuitorului; 1.3. Descrierea principalelor evenimente din istoria Bisericii	Învățătura despre Sfânta Biserică; Însușirile Bisericii; Membrii Bisericii; Vindecarea orbului din naștere; Părinți Apostolici; Scriitori Bisericești din timpurile Sinoadelor ecumenice; Părinți asceți; Scriitori apărători ai sfințelor icoane; Scriitori care au încheiat perioada patristică;	- Comunicarea de informații privind învățătura despre Biserică; - Explicarea simbolurilor din pildele evanghelice și extragerea învățămintelor; - Cercetarea și studierea vieții și operei scriitorilor bisericești;

<p>Creștine;</p> <p>1.4. Argumentarea importanței sfințeniei și a respectului creștinilor față de cele sfinte;</p> <p>1.5. Integrarea corectă a termenilor religioși specifici temelor studiate în diferite contexte de comunicare.</p>	<p>Adorarea lui Dumnezeu;</p> <p>Preacinstirea Maicii Domnului;</p> <p>Sărbători în cinstea Sfinților;</p> <p>Sărbătorile Sfinților îngeri și ale Sfintei Cruci;</p> <p>Temeiul cinstirii sfințelor icoane.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Descrierea obiectelor sfinte din imaginile reprezentate; - Discutarea normelor de comportament religios-moral în biserică și în timpul slujbelor; - Recunoașterea chipurilor iconografice; - Exercițiu de dialog despre temeiul cinstirii sfințelor icoane; - Utilizarea dicționarelor, a glosarelor, a listelor de termeni; - Elaborarea unui mic dicționar cu termeni specifici religioși.
---	---	---

<p>Competența specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.</p>		
<p>2.1 Aplicarea normelor moralei creștine în situații concrete de viață;</p> <p>2.2 Analizarea consecințelor negative ale viciilor asupra vieții personale și a comunității;</p> <p>2.3 Manifestarea credinței prin unele gesturi liturgice.</p>	<p>Morala creștină – generalități;</p> <p>Conștiința;</p> <p>Răul și patimile;</p> <p>Tipurile păcatelor;</p> <p>Virtutea ascultării;</p> <p>Rugăciunea – convorbire cu Dumnezeu;</p> <p>Evlavia față de cele sfinte;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Discutarea în grup a normelor moral-religioase; - Studiu de caz; - Exerciții de formare a convingerilor morale și a atitudinilor; argumentarea opțiunilor; - Exerciții de definire a tipurilor de rugăciune; - Exerciții de delimitare a virtuților de vicii; - Exerciții de stabilire a corespondențelor dintre calitățile morale și modelele de comportament.

<p>Competența specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.</p>		
<p>3.1 Manifestarea valorilor și a cunoștințelor religioase în propriile atitudini și comportamente;</p> <p>3.2 Aplicarea învățăturilor</p>	<p>Respectarea poruncilor dumnezeiești;</p> <p>Egalitatea și înțelegerea dintre oameni;</p> <p>Căsătoria și viața familială;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de autoevaluare după poruncile divine; - Meditarea la faptele săvârșite în raport cu poruncile dumnezeiești; - Elaborarea de portofolii; - Discuții în grup în scopul selectării

creștine cu privire la relațiile dintre semeni; 3.3 Integrarea în comportamentul propriu a învățăturilor din pildele evanghelice.	Familia creștină azi; Femeile mironosițe; Convorbirea Mântuitorului cu femeia samarineancă.	modalităților de soluționare pașnică a conflictelor apărute în clasă; - Studii de caz, comunicări, în vederea alegerii relațiilor corecte în familie și mediul social.
--	---	---

Conținuturi recomandate pentru clasa a VIII-a

Unitatea de învățare: Noțiuni de Catehism

1. Învățătura despre Sfânta Biserică
  2. Însușirile Bisericii
  3. Membrii Bisericii
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noțiuni de Morală creștină

4. Morala creștină – generalități
  5. Răul și patimile
  6. Felurile păcatelor
  7. Rugăciunea – convorbire cu Dumnezeu
  8. Virtutea ascultării
  9. Ținerea poruncilor dumnezeiești
  10. Egalitatea și înțelegerea între oameni
  11. Căsătoria și viața familială
  12. Familia creștină azi
- Evaluare

Unitatea de învățare: Studiul Noului Testament

13. Femeile mironosițe
  14. Convorbirea Mântuitorului cu femeia samarineancă
  15. Vindecarea orbului din naștere
- Evaluare

Unitatea de învățare: Părinți și Scriitori Bisericești

16. Părinți Apostolici
  17. Scriitori Bisericești din timpurile Sinoadelor ecumenice
  18. Părinți asceți
  19. Scriitori apărători ai sfințelor icoane
  20. Scriitori care au încheiat perioada patristică
- Evaluare

Unitatea de învățare: Noțiuni de Liturgică

21. Respectul față de cele sfinte
22. Adorarea lui Dumnezeu
23. Preacinstirea Maicii Domnului
24. Sărbători în cinstea Sfinților
25. Sărbătorile Sfinților îngeri și ale Sfintei Cruci
26. Temeiul cinstirii sfintelor icoane

Evaluare

Cuvinte-cheie: Însușirile Bisericii, adorare, venerare, cinstire, preacinstire, talanți, doxologie, cortul sfânt, canoane, iconoclastm.

CLASA a IX-a

Competența specifică: 1. Cunoașterea și iubirea lui Dumnezeu și a Bisericii Sale pe baza Sfintei Scripturi și a Sfintei Tradiții.

Subcompetențe	Conținuturi	Activități de învățare și evaluare
1.1 Definirea învățaturii de credință ortodoxă din textele studiate; 1.2 Descrierea semnificației și importanței slujbelor bisericești pentru desăvârșirea creștinilor; 1.3 Utilizarea adecvată a limbajului din sfera valorilor religioase în diferite contexte de comunicare.	Dumnezeu Judecătorul; Timpul și semnele Celei de-a Doua Veniri a Domnului Iisus Hristos; A Doua Venire a Domnului Iisus Hristos; Învierea morților; Judecata de Apoi și Viața Veșnică; Ortodoxia – adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu; Legile dumnezeiești – legi veșnice și incontestabile; Postul Nașterii Domnului; Postul Mare; Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel; Postul Adormirii Maicii Domnului.	- Lecturarea textelor evanghelice; - Exerciții de dialog pe tema nemuririi sufletului și a semnificației slujbelor pentru cei adormiți; - Texte-suport despre necesitatea cunoașterii învățăturilor de credință ortodoxă; - Exercițiu de dialog despre importanța postului în viața creștinului; - Rezolvarea unor fișe cu itemi de tip pereche, alegere duală; - Întocmirea unui portofoliu pe teme religioase; - Elaborarea unui mic dicționar cu termeni specifici religioși.

Competența specifică: 2. Formarea virtuților creștine și consolidarea deprinderilor de comportament moral-religios.

2.1. Realizarea de soluții pentru diferitele probleme ale tinerilor în lumina învățaturii creștine;	Consumul de alcool; Pericolul drogurilor; Narcomania este o patimă; Despre păcatul fumatului;	- Studiu de caz; - Exercițiu de analiză și stabilire a strategiilor de acțiune întemeiate pe regulile creștine;
---	--	--

<p>2.2.Integrarea în comportamentul propriu a învățăturilor creștine desprinse din textele studiate;</p> <p>2.3.Aplicarea regulilor de comportament moral-religios în prevenirea și combaterea viciilor/păcatelor.</p>	<p>Minuni sfinte și minuni false; SIDA – între frica de păcat și frica de moarte;</p> <p>Cataclismele naturale – consecințe ale păcatelor oamenilor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Discutarea în colectiv a consecințelor pe care le poate avea asupra oamenilor credința în superstiții, magie, astrologie, numerologie; - Discutarea modalităților de menținere a unui comportament moral, de respectare a poruncilor creștine în viața personală și socială; - Exerciții de delimitare a virtuților de vicii; - Exerciții de stabilire a corespondențelor dintre calitățile morale și modelele de comportament.
--	--	--

<p>Competența specifică: 3. Aplicarea învățaturii de credință în viața personală și a comunității.</p>		
<p>3.1. Analiza consecințelor negative ale viciilor asupra vieții personale și a comunității.</p> <p>3.2. Aplicarea relațiilor interumane în lumina învățaturii creștine;</p> <p>3.3.Perceperea importanței valorilor creștine pentru omenire.</p>	<p>Tinerii și viața intimă, Castitatea împotriva desfrînării; Familia creștină azi; Familia creștină – binecuvântarea iubirii și a copiilor; Rănile familiei; Tinerii în apărarea vieții; Rolul creștinismului în dezvoltarea civilizației europene; Personalități creștine; Mănăstirile din Moldova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea unui eseu despre importanța familiei în viața omului; - Lecturarea și discutarea textelor ce pun în evidență gravitatea păcatelor; - Studierea informației despre rolul creștinismului în dezvoltarea civilizației europene; - Elaborarea de portofolii; - Lectura textelor despre viața și activitatea personalităților creștine; - Pelerinaj la mănăstiri.

Conținuturi recomandate pentru clasa a IX-a

Unitatea de învățare: Noțiuni de Catehism

1. Dumnezeu Judecătorul
2. Timpul și semnele Celei de-a Doua Veniri a Domnului Iisus Hristos
3. A Doua venire a Domnului Iisus Hristos
4. Învierea morților
5. Judecata de Apoi și Viața Veșnică

Evaluare

Unitatea de învățare: Ortodoxia și problemele tinerilor

6. Consumul de alcool
7. Pericolul drogurilor
8. Narcomania este o patimă
9. Despre păcatul fumatului
10. Minuni sfinte și minuni false
11. SIDA – între frica de păcat și frica de moarte
12. Cataclismele naturale – consecințe ale păcatelor oamenilor

Evaluare

Unitatea de învățare: Familia creștină

13. Tinerii și viața intimă
14. Castitatea împotriva desfrînării
15. Familia creștină – binecuvântarea iubirii și a copiilor
16. Rănile familiei
17. Tinerii în apărarea vieții

Evaluare

Unitatea de învățare: Istoria Bisericii Universale

18. Ortodoxia – adevărata cunoaștere a lui Dumnezeu
19. Legile dumnezeiești – legi veșnice și incontestabile
20. Rolul creștinismului în dezvoltarea civilizației europene
21. Personalități creștine
22. Mănăstirile din Moldova

Evaluare

Unitatea de învățare: Liturgica

23. Postul Nașterii Domnului
24. Postul Mare
25. Postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel și Postul Adormirii Maicii Domnului

Evaluare

Cuvinte-cheie: Viața viitoare, judecata particulară, judecata de Apoi, învierea morților, ecumenism,erezii, castitate, eutanasi, droguri.

Specificul educației religioase pe trepte de învățământ

Treapta primară. O dată introdusă în școală, educația religioasă va căpăta noi semnificații, fiind realizată de personalul didactic în acest sens. Fără a abandona educația religioasă existentă în familie și în Biserică, subliniem faptul că noul cadru de instruire și educație va avea un impact mai puternic asupra personalității copilului. Biserica va acționa pe linia

catehizării copilului, iar școala va realiza o educație sistematică în perspectiva raportării la transcendență, evitându-se orice încercare de impunere.

Copiii, la această etapă de dezvoltare, nu înțeleg fenomenele fără un scop bine definit, ei înțeleg minunat că este Dumnezeu ca principiu ultim de explicare. Rolul profesorului este să le încline această orientare și să le arate că Dumnezeu e totul, dar El ne-a lăsat liberi să alegem de sine stătător să păzim poruncile Lui.

Educația creștină la această etapă se cere a fi complementară celorlalte dimensiuni ale educației (intelectuală, morală, civică, estetică, tehnică) și trebuie să realizeze un echilibru optim între concret și abstract și să fie interesantă. Se vor folosi mai ales exemple vii din viața sfinților și pilde evanghelice. Se va evita orice încercare de impunere forțată. La această vârstă pericolul alunecării în confuzie este destul de mare. Profesorul va ține cont de faptul că copiii sînt în căutarea unei identități. Joacă roluri succesive căutîndu-se pe sine, fără a se regăsi întotdeauna. Personalitatea lor, alcătuită din împrumuturi care se adaugă la elementele permanente ale modului lor natural de a fi, continuă să fie necoordonată, prost echilibrată și instabilă.

Treapta gimnazială. Preadolescenții comunică între ei, se organizează în grupuri, solidaritatea și gradul de socializare crescînd în mod simțitor. Comuniunea de interese și sentimente face ca responsabilitatea să se extindă și să se amplifice. Copilul se încrede în semenii săi, se confesează. Raportarea la Divinitate îi dă prilejul să-și rezolve unele probleme: o ușoară confuzie morală, o cădere existențială etc. La această vârstă, elevul este capabil să acceadă la semnificațiile și valorile sacre atît pentru el, cît și pentru alții. Nu mai receptează prezența sa la o ceremonie religioasă ca pe o obligație, ci ca pe o necesitate, o trebuință. Elevul devine mai responsabil față de raportul dintre el și Divinitate. Este o problemă a lui și mai puțin a altora.

La pubertate, lucrurile se complică. Gîndirea la această vârstă devine critică și logică. Se manifestă o tendință de a întemeia și a justifica rațional Dumnezeirea și ceea ce ține de Ea. Profesorul de Religie urmează să orienteze și să valorifice capacitățile și atitudinile caracteristice vârstei.

Sugestii metodologice

Disciplina *Religie* presupune o racordare optimă a arsenalului metodologic la obiectivele și conținutul cursului, în scopul formării la elevi a competențelor specifice și valorizării subcompetențelor la nivelul diferitelor activități (școlare și extrașcolare), accentuarea caracterului practic-aplicativ al disciplinei, care presupun:

- utilizarea unor strategii didactice care să pună accent pe abordări complexe, pe parcursul individualizat și diferențiat;
- alternanța adecvată a celor trei forme de organizare a lecției (frontală/colectivă, în echipe de cooperare, individuală), care să permită desfășurarea optimă a activității de învățare propriu-zisă;
- crearea unui spațiu de învățare în condiții de siguranță în cazul în care fiecare elev se simte confortabil suficient pentru a oferi opinia sa, experiențe, sentimente și reflecții.

În predarea disciplinei *Religie* rămân esențiale exersarea lucrului în echipă, exercițiile de luare a deciziilor, aplicarea tehnicilor interactive de învățare, cum ar fi dezbaterile, cercetarea, grupurile de lucru, munca de proiect, dramatizarea, elevul fiind antrenat în elaborarea de modele de conduită, judecăți de valoare și manifestări atitudinale. Un rol deosebit va reveni jocului creativ, exercițiilor de recunoaștere a caracteristicilor persoanei; elaborării de portofolii individuale, studiilor de caz, discuțiilor în grup, care vor fi adaptate la condițiile de vîrstă și de capacitate a clasei.

Sugestii de evaluare

Pedagogia axată pe competențe orientează vectorul evaluării spre o evaluare continuă/ formativă:

- prin motivarea elevului și realizarea feedback-ului;
- prin stimularea la elevi a efortului de autoevaluare formativă (autoevaluarea formativă reprezintă procesul prin care elevul este pus să judece calitatea lucrului său în raport cu obiectivele definite și cu criteriile de apreciere propuse);
- prin formarea deprinderilor de evaluare reciprocă (evaluarea reciprocă constituie un proces de interacțiune evaluativă orientat spre emiterea unor judecăți de valoare în baza unor criterii prestabilite);
- prin evidențierea succesului, realizînd astfel principiul centrării pe personalitatea celui evaluat (educat).

Evaluarea va urmări concordanța dintre comportamentele vizibile, identificabile, concrete la care ajung elevii cu competențele specifice și subcompetențele propuse. Se va efectua atît evaluarea formativă, cît și cea sumativă. Pentru realizarea evaluării, vor fi selectate tehnologiile de evaluare adecvate, care ar influența pozitiv ritmicitatea activității de învățare și educare, ar consolida și sistematiza cunoștințele.

Evaluarea va avea ca obiective:

- verificarea realizării subcompetențelor curriculare;

- realizarea recapitulării, sistematizării și consolidării materiei propuse;
- ameliorarea rezultatelor învățării.

Scopul final al evaluării nu este de a stabili din afară cât de „mare” este credința elevului, ci de a-l face pe acesta să se interogheze, să se aplece spre sine, spre credința sau necredința sa. Obiectivul prioritar al evaluării la disciplina religie constă în punerea elevilor în situația de *autoevaluare*.

În cadrul evaluării se va pune accent nu pe „realizările” elevilor, ci pe procesele formative și autoformative care se activează.

În viața creștină, autoevaluarea are, în primul rând, o valență spirituală. „Să se cerceteze însă omul pe sine” (Corinteni 11:28) este o poruncă, un îndemn spre autoevaluare, atât în ceea ce privește viața religios-morală, cât și în ceea ce privește cunoștințele dobândite.

Evaluarea trebuie concepută nu numai ca un control al cunoștințelor sau ca un mijloc de măsurare obiectivă, ci ca o cale de perfecționare, ce presupune o viziune globală asupra formării.

Metode de evaluare

I. Metode tradiționale de evaluare

1. Metode de evaluare orală
2. Metode de evaluare scrisă
3. Metode de evaluare a activității practice

II. Metode moderne de evaluare

1. Autoevaluarea
2. Observarea sistematică a activității elevilor în clasă
3. Eseul
4. Referatul
5. Investigația
6. Proiectul
7. Portofoliul.

Îmbinarea metodelor tradiționale cu metodele moderne de evaluare contribuie la o mai bună evidențiere a modului de atingere a competențelor specifice și subcompetențelor propuse.

Referințe bibliografice

Avdeev Dmitri Alexandrovici. *Cînd sufletul este bolnav*. Editura Sofia, București, 2005.
Cabasila Nicolae. *Despre viața în Hristos*. București, 1997.
Cucoș Constantin. *Educația religioasă: repere teoretice și metodice*. Editura Polirom, 1999.

Credința Ortodoxă. Iași, 1999.

Călugăr Dumitru. *Hristos în școală*. 1935.

Cele mai frumoase 153 de istorisiri adunate de la Sfinții Părinți. București, 2002.

Danion Vasile. *Lanțurile drogurilor*. Egumenița, Galați, 2004.

Răducă Vasile. *Ghidul creștinului ortodox de azi*. 2004.

Abecedar creștin-ortodox. Chișinău, 2010.

Educație creștin-ortodoxă. Manual pentru clasa a II-a. Chișinău, 2010.

Educație creștin-ortodoxă. Explicarea celor zece porunci. Manual cl.a III-a, Chișinău, 2006.

Educație creștin-ortodoxă. Explicarea Sfintelor Taine. Manual cl. a IV-a. Chișinău, 2007.

Educație creștin-ortodoxă. Ghidul învățătorului. Clasele I-IV. Chișinău, 2004.

Să ne cunoaștem credința. Ghidul profesorului. Clasele V-IX. Chișinău, 2010.

Opriș Monica. *Metodologia evaluării*. Editura Sf. Mina, Iași, 2010.

Opriș Dorin. *Dimensiuni creștine ale pedagogiei moderne*. Editura Sf. Mina, Iași, 2010.